

ارزیابی عملکرد خواندن و نوشن دانش آموزان دوره ابتدایی مدارس سما (واحد خرم آباد) و شناسایی عوامل مرتبط

حسن جعفری^۱، علی قبادی کیا^۲

تاریخ دریافت: ۹۵/۳/۲۰ پذیرش نهایی: ۹۶/۱۰/۱۱

چکیده

این تحقیق با هدف ارزیابی عملکرد خواندن و نوشن دانش آموزان دوره ابتدایی مدارس سما(واحد خرم آباد) و شناسایی عوامل مرتبط با آن انجام و به روش توصیفی و از نوع پیمایشی (زمینه‌یابی) صورت گرفته است و کاربردی محسوب می‌شود. از تعداد ۴۰۰ نفر جامعه آماری، تعداد ۲۰۰ دانش آموز (۱۱۲ دختر و ۸۲ پسر) به عنوان نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران و به شیوه‌ی نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی انتخاب گردید. در جمع آوری داده‌های آماری، از آزمون تشخیصی سطح خواندن برای دانش آموزان ابتدایی و آزمون استاندارد شده‌ی پیشرفت تحصیلی زبان فارسی استفاده شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای پایایی پرسشنامه عملکرد خواندن ۰/۸۵ و برای پرسشنامه عملکرد نوشتمن ۰/۸۲ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های مجدور خی، مان- ویتنی و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج نشان داد که عملکرد خواندن و نوشتمن دانش آموزان در حد خیلی خوب است، بین میانگین عملکرد خواندن دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنی دار وجود ندارد و عوامل مهم مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتمن عبارتند از: میزان رضایت شغلی معلمان، تعداد دانش آموزان کلاس، داشتن کتابخانه در منزل، میزان علاقه به انشاء و جمله‌نویسی، میزان مطالعه پدر، میزان مطالعه غیردرسی و درآمد ماهیانه خانواده.

واژه‌های کلیدی: عملکرد، عملکرد خواندن، عملکرد نوشتمن، مدارس سما

مقدمه

براساس آنچه خداوند در قرآن می‌فرماید: «الرَّحْمَنُ، عَلَمُ الْقُرْآنِ، خَلَقَ الْإِنْسَانَ، عَلَمَهُ الْبَيَانَ» (آل عمران، آیه ۱ تا ۴)، می‌توان گفت که زبان موهبتی است خدادادی که در وجود انسان به ودیعه گذاشته شده است. از این روی زبان یک پدیده‌ی ذهنی، اجتماعی است و کودک بدون هیچ‌گونه آموزش مستقیمی آن را از محیط جامعه فرا می‌گیرد. همچنین زبان نظامی از نشانه‌های قراردادی است که اعضای هر جامعه‌ای با استفاده از آن نظام با یکدیگر ارتباط شفاهی یا نوشتاری برقرار می‌کنند. این نشانه‌های قراردادی چه به صورت شفاهی و چه کتبی بر یک خط جریان دارند و مانند حلقه‌های زنجیر به هم پیوسته‌اند و کلمه‌ها، جمله‌ها و سر انجام یک متن شفاهی و

۱. دکترای مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان.

۲. کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بیرجند. (نویسنده مسئول). Email: adabnak93@gmail.com

یا مکتوب را می‌سازند. زبان دارای مهارت‌هایی است که عبارتند از گوش‌کردن، سخن گفتن، خواندن و نوشتمن. که دو رکن اول را مهارت‌های شفاهی زبان و دو رکن دوم را مهارت‌های کتبی زبان می‌نامند (گروه مؤلفان، ۱۳۸۳).

خواندن صحیح، نیاز به تفکر و درک پیام نویسنده دارد. مطمئناً واژه‌ها، ابزارهای ضروری خواندن هستند، اما آنچه که مهم‌تر است اینکه وقتی که فرد واقعاً در فرایند خواندن درگیر می‌شود باید بر معنای فراتر از واژه تمرکز یابد تا بتواند ایده‌های نویسنده را بفهمد. خواندن یک فرایند است و یک فرایند، همواره شامل تغییر می‌باشد. خواندن صحیح، واژه‌های نوشتاری را به تفکر معنی‌داری که خواننده می‌فهمد، تغییر می‌دهد (ایزدی، ۱۳۸۶). علاوه بر این، یکی از مواردی که دانشآموز باید از طریق آن به یادگیری دست یابد و سازگاری بهینه را با محیط اطراف خود به دست آورد، متون نوشتاری است. بدیهی است که انتقال دانش غالباً از طریق نوشتار صورت می‌یابد و هرچه سطح یادگیری بالاتر رود، نقش معلم در انتقال مستقیم دانش کاهش می‌یابد و ماهیت و حجم دانش اقتضا می‌کند که دانشآموز خود با استفاده از متون نوشتاری یادگیری خویشن را سامان دهد و بتواند به درک معنای نمادهای نوشتاری نائل گردد.

پژوهش حاضر به هدف ارزیابی عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان دوره ابتدایی و شناسایی عوامل مرتبط با آن انجام و به روش توصیفی و از نوع پیمایشی (زمینه‌یابی) صورت گرفته است. سئوال اصلی تحقیق حاضر این است که وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن در بین دانشآموزان مدارس ابتدایی سما (واحد خرم آباد) چگونه است؟ و چه عواملی می‌تواند با عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان، مرتبط و بر آنها تأثیر گذار باشد؟

مبانی نظری پژوهش یادگیری خواندن

یکی از موضوع‌های مهم یادگیری، «یادگیری خواندن» می‌باشد که از ارکان زبان‌آموزی است. از سوی خواندن از مهم‌ترین مهارت‌هایی است که برای بهبود آموزش و یادگیری به آن نیازمندیم. با خواندن کتاب، درباره موضوعات مختلف یاد می‌گیریم. برای انجام شغل و زندگی روزمره به آن نیازمندیم؛ بنابراین خیلی مهم است که در مورد عوامل مؤثر بر پیشرفت خواندن بدانیم (کیج و راووسون^۱، ۲۰۰۵؛ نقل از ولدون، ۱۳۸۹). در صورتی که خواندن پیش از نوشتمن، آموزش داده شود می‌تواند در نوشتمن بسیار مؤثر باشد. پس از آن که کودک مفاهیم و کلمه‌های ساده را یاد گرفت، می‌تواند جمله سازی کند و سپس با استفاده از کلمات و مفاهیم یادگرفته شده و نیز با ترکیب حروف با یکدیگر بخش‌هایی با معنی بسازد مهم‌ترین نیاز تربیتی کودک، زبان آموزی است (راه پیما، ۱۳۸۶، به نقل از شهودی و همکاران، ۱۳۹۲، ص: ۴).

خواندن در برگیرنده‌ی مجموعه‌ای از مهارت‌هاست که پایه‌ی مشترک موفقیت در همه‌ی زمینه‌های تحصیلی محسوب می‌شود. محور اصلی سوادآموزی، خواندن است و از هر کسی انتظار می‌رود که خواندن و نوشتمن را به

^۱ -Cage & Rawson

درستی بداند. اکثر کودکان با شوق یادگیری خواندن به مدرسه می‌روند و تحصیلات رسمی خود را با خواندن و نوشتن شروع می‌کنند (صفری، ۱۳۸۵). هریس و سایپی^۱ (۱۹۸۳) خواندن را، تفسیر معنادار نمادهای کلامی نوشته شده و یا چاپ شده می‌دانند (گلاور و بروینینگ^۲، ۱۹۹۰؛ ترجمه خرازی، ۱۳۸۱، ص ۱۷۱). مهارت‌های اساسی مورد نیاز برای خواندن شامل ۱(درک معنی و شکل متن ۲) تجسم بر اساس متن و مهارت‌های موردنی^۳(انسجام و تکمیل متن می‌باشد. مهارت‌های فهمیدن نیز شامل ۱) دانش کلی در مورد کلمات، چگونگی کار اشیاء و امثال آنها^۴(دانش زبانی که شامل: صرف و نحو، تشابه، شکل و ترکیبات^۵) لغت که شامل داشتن فرهنگ نامه مخصوص معنی، املا درست و مشخصات شکلی کلمات می‌باشد. ارزشیابی در هر فعالیتی که بر اساس برنامه برای تحقق هدف‌ها انجام می‌شود، وجود دارد (ولدوند، ۱۳۸۹).

نتایج منتشر شده جهانی مطالعه پرلز^۶ نشان می‌دهد که جایگاه ایران در همه مطالعات ادواری تیمز^۷ ۹۵ تا ۲۰۰۷ و پرلز ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶ پایین‌تر از میانگین بین‌المللی بوده است. متوسط عملکرد دانش‌آموزان ایران در پرلز ۲۰۰۱ از ۴۱۴ به ۴۲۱ در پرلز ۲۰۰۶ ارتقا یافته است (میانگین جهانی در هر دو مطالعه پرلز ۵۰۰ است); بنابراین عملکرد دانش‌آموزان ایران در فاصله ۱ تا ۲۰۰۶ به میزان ۷ نمره پیشرفت داشته است اما این پیشرفت از نظر شاخص‌های آماری معنی‌دار نیست (مرکز ملی مطالعات بین‌المللی پرلز و تیمز، ۱۳۸۸). مطالعات زیادی مرتبط با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و پیشرفت سواد خواندن و عوامل مؤثر بر آن انجام شده است از جمله: مور^۸ (۲۰۰۸، ص ۲) بهترین تمرين‌ها برای آموزش استراتژی‌های یادگیری خواندن شامل: آموزش بر اساس ادامه پایه اول دبستان، آموزش و توضیح شفاف و مستقیم، تشویق دانش‌آموزان به همکاری، متصل کردن خواندن به چه‌ها به زندگی بیرون از مدرسه، آموزش متمرکز، توسعه یادگیری انتقالی و کاربرد عملی بیان می‌کند. مورفی^۹ (۲۰۰۸، ص ۹) ترکیب عوامل مدرسه و معلم را از عوامل مؤثر بر پیشرفت سواد خواندن بیان می‌کند. یافته‌های تحقیق راو و هیل^{۱۰} (۱۹۹۸) که با مطالعه بر روی دانش‌آموزان از ۹۰ کشور جهان انجام شد نشان داد که تأثیر مدرسه بر پیشرفت سواد دانش‌آموزان ابتدایی ۸/۶ درصد است و تأثیر معلمان ۴۵/۵ درصد می‌باشد. در مطالعات بعدی نیز مدرسه فقط ۰/۹ در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر داشت. با توجه به این نتایج مدرسه تأثیر کمی در پیشرفت تحصیلی دارد (راو، ۲۰۰۳، ص ۱۹).

تحقیق مولیس^{۱۱} (۲۰۰۶، ص ۲۵) نشان می‌دهد که سه عامل خانه، مدرسه و کلاس از جمله عوامل بیرونی هستند که بر پیشرفت سواد خواندن دانش‌آموزان تأثیر دارد. صلاحیت معلمی یکی از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان است که بیشین تأثیر را در پیشرفت سواد خواندن دانش‌آموزان ندارد. در بیان اهمیت کلاس در پیشرفت سواد خواندن مولیس و همکاران (۲۰۰۶، ص ۳۱) گفته‌اند که فعالیت‌های خارج از کلاس

¹ -Harris& Sippy

² -Gelaver& Browning

³ - Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS)

⁴ - Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS)

⁵ - Moore

⁶ - Murphy

⁷ - Rrow & Hill

⁸ -Mullis

بچه‌ها به صورت غیررسمی بوده و ساختار کمتری دارند در حالی که تجربیات ویژه و ساختارمند به عنوان بخشی از آموزش خواندن در کلاس رخ می‌دهد. تأثیر معلم در کلاس بیشتر از دیگر عوامل تعریف شده است. این تأثیر معلم شامل آموزش، استفاده از رویکردهای آموزشی ویژه و تجربیات یاددهی- یادگیری است (Lendberg و Linnakyla^۱، ۱۹۹۳، به نقل از Molisis و همکاران، ۲۰۰۶). پapanastasio^۲ (۲۰۰۸) پژوهشی را با عنوان عواملی که از کمترین و بیشترین تأثیر در پیشرفت سواد خواندن دارند، انجام داد. او این مطالعه را بر اساس اطلاعاتی که از پرسشنامه دانشآموز و آزمون پیشرفت سواد خوانن پرلز ۲۰۰۱ به دست آمده بود انجام داد. پapanastasio فاکتورهای مؤثر بر خواندن را به ترتیب الیت نام برد. اولین عامل که قوی‌تر از دیگر عوامل است، فعالیتهای تكمیلی خواندن در کلاس، دومین عامل فعالیت‌های خارج از مدرسه، سومین عامل زمان صرف شده برای انجام تکلیف در خانه، چهارمین عامل، نگرش دانشآموزش به خواندن، عامل پنجم فعالیت‌هایی است که در جریان تدریس انجام می‌شود و عامل ششم، جو مدرسه می‌باشد. این یافته‌ها با نظرات Molisis و افراد دیگری که نظرات آنها ذکر شد مطابقت دارد و نقش معلم در همه این نظرات قابل توجه است.

نتایج ملی مطالعات پرلز ۲۰۰۱ و ۲۰۰۶ حاکی از آن است که دانشآموزانی که هر روز یا تقریباً هر روز در خارج از مدرسه، داستان یا رمان می‌خوانند با میانگین عملکرد ۴۳۵ نسبت به دانشآموزانی که هیچ وقت یا تقریباً داستان نمی‌خوانند (با میانگین ۳۵۶)، عملکرد بالاتری دارند، بین نگرش والدین نسبت به خواندن و میانگین عملکرد دانشآموزان رابطه مثبت وجود دارد. در ایران میانگین عملکرد دانشآموزانی که والدینشان نگرش بالایی به خواندن داشتند (۴۴۱) نسبت به دانشآموزانی که والدینشان نگرش پایینی به خواندن داشتند (۳۷۷) بالاتر بود، بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت عملکرد دانشآموزان رابطه مثبتی وجود دارد. در ایران میانگین عملکرد دانشآموزانی که والدینشان بیش از ۵ ساعت در هفته مطالعه می‌کنند (۴۴۵) بالاتر از میانگین عملکرد دانشآموزانی است که والدین آنها بین ۱-۵ ساعت در هفته مطالعه می‌کنند (۴۳۸) یا کمتر از یک ساعت در هفته مطالعه می‌کنند (۴۰۲)، درصد دانشآموزانی که نگرش بالایی نسبت به «درس خواندن» داشتند عملکردشان نسبت به پرلز ۲۰۰۱ افزایش داشته است. میانگین عملکرد این دانشآموزان نسبت به دانشآموزانی که نگرش متوسطی به خواندن داشتند، بالاتر بوده است (میانگین ۴۳۷ در مقابل ۳۸۲)؛ بین سطح تحصیلات والدین و میانگین عملکرد دانشآموزان رابطه مثبتی وجود دارد. در ایران دانشآموزانی که والدین آنها تحصیلات دانشگاهی داشتند نسبت به دانشآموزانی که والدینشان تحصیلات زیر دوره راهنمایی داشتند، عملکرد بالاری داشتند (میانگین ۵۰۸ در مقابل ۳۷۵)، تفاوت عملکرد دختران نسبت به پسران در ایران با یک افزایش ۳۰ نمره‌ای از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۷ در مقایسه با میانگین بین المللی یک استثناء بوده است (مرکز ملی مطالعات بین المللی پرلز و تیمز، ۱۳۸۸).

همچنین نتایج بین المللی مطالعات پرلز ۲۰۰۱ و ۲۰۰۶ نشان داد که نقش معلم و آموزش مهارت‌های تدریس به آنها در کارایی نظام آموزشی مؤثر است. سابقه و تجربه معلمان با کارایی و عملکرد مثبت آنها در فرایند

¹ - Lendberg & Linnakyla

² - Papanastasio

یاددهی - یادگیری تأثیر دارد. بین نگرش مثبت نسبت به موضوع درسی با عملکرد دانشآموزان در آن در سوابطه مستقیم وجود دارد. هر قدر تراکم دانشآموزان در یک کلاس کمتر باشد عملکرد تحصیلی آن دانشآموزان نسبت به کلاس‌های پرجمعیت بالاتر است. هرقدر میزان ساعت اختصاص یافته به آموزش محتوای درسی بیشتر باشد میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانشآموزان بیشتر است. سواد خواندن دانشآموزان دختر در همه کشورها در پرلز ۲۰۰۱ و پرلز ۲۰۰۶ بالاتر از پسران است. هرقدر منابع کمک آموزشی درسی و غیردرسی در مدارس بیشتر باشد عملکرد تحصیلی دانشآموزان بالاتر است. بین عملکرد دانشآموزان با میزان وقت‌گذاری برای مطالعه کتاب‌های غیردرسی رابطه وجود دارد. هرقدر همکاری والدین با دانشآموزان در زمینه تکالیف درسی بیشتر بوده است عملکرد فرزندان آنها نیز بالاتر بوده است. دانشآموزانی که والدین آنها بیش از یکصد جلد کتاب کودک در خانه داشتند در مقایسه با دانشآموزانی که والدینشان کمتر از ده جلد کتاب کودک در خانه داشته‌اند، عملکرد بالاتری دارند. گروه‌بندی دانشآموزان و استفاده از روش یادگیری مشارکتی نقش مهمی در افزایش عملکرد تحصیلی دانشآموزان دارد. هرقدر تعامل بین خانه و مدرسه بیشتر باشد عملکرد تحصیلی دانشآموزان در آن مدرسه بیشتر است. هرقدر طول دوره آموزش پیش دبستانی کودکان بیشتر باشد شاخص عملکرد تحصیلی دانشآموزان در دوره‌های بعدی افزایش می‌یابد (همان منبع).

پیشینه‌ی پژوهشی

چریان^۱ (۱۹۹۴؛ به نقل از توحیدلو، ۱۳۸۳)، با انجام پژوهشی چنین نتیجه می‌گیرد که بین نوع خانواده از لحاظ عاطفی و همنوایی گروهی داخلی و عادات‌های مطالعه آن، با مهارت خواندن و نوشتن و پیشرفت تحصیلی کودکان آن خانواده رابطه مستقیم وجود دارد. توحیدلو (۱۳۸۳) تحقیقی با عنوان «عوامل موثر بر پیشرفت مهارت خواندن دانشآموزان پایه چهارم کشوربراساس داده‌های مطالعه‌ی پرلز (۲۰۰۱)» انجام داد. نتایج آن حاکی از این است که با ایجاد و تقویت عوامل زمینه ساز که مبنای و اساس یادگیری در دانشآموزان است می‌توان مهارت خواندن را در آنها افزایش داد. عمرانی (۱۳۸۶) در پژوهشی با عنوان «بررسی میزان مهارت خواندن و نوشتن دانشآموزان دختر پایه اول ابتدایی شهر تهران و تأثیر بر پیشرفت تحصیلی آنان از دیدگاه معلمان»، مشان داد که بین توانایی دانشآموزان در تشخیص کلمات، درک مطلب خواندن، میزان علاقه دانشآموزان به خواندن مطالب نوشتاری، توانایی دانشآموزان در استفاده از مطالب خواندنی، توانایی قالب‌بندی جملات، بیان ایده‌ها و افکار به طور نوشتاری و آداب صحیح نوشتن با پیشرفت تحصیلی دانشآموزان رابطه وجود دارد. بهمنی (۱۳۸۷) در تحقیق خود با عنوان «تأثیر دسترسی به کتاب بر پیشرفت سواد خواندن دانشآموزان پسر پایه چهارم ابتدایی شهر تهران» نشان داد که میزان دسترسی به کتاب، کامپیوتر و نیز توجه والدین (با سواد یا بی سواد) تأثیر مثبتی در پیشرفت سواد خواندن دارد. در پژوهشی دیگری که در سال ۱۳۸۷ توسط حسین پور تحت عنوان «بررسی

¹.Cherion

علل ضعیف بودن مهارت خواندن در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان صومعه سرا» صورت گرفت، نتایج بدست آمده نشان داد که ضعیف بودن مهارت خواندن و یادگیری دانش آموزان به دلیل اشکال در شیوه های تدریس مبتنی بر تاکید معلمان به حفظ معلومات کتابی و کم توجهی به خلاقیت و باز تولید فکری دانش آموزان و فقر آگاهی از راهبردهای صحیح مطالعه و یادگیری است. براساس نتایج مطالعات پرلز(۲۰۰۱) در زمینه رابطه وضع اقتصادی دانش آموزان و نمره کلی خواندن چنین آمده است که: «بین وضعیت اقتصادی دانش آموزان و عملکرد خواندن آنان تفاوت معناداری وجود دارد.» یعنی با بالا رفتن وضعیت اقتصادی دانش آموزان، عملکرد خواندن آنان نیز بالا رفته است ولی در دانش آموزانی که متعلق به خانواده سیار مرغ هستند تفاوت عملکرد نسبت به سایر خانواده ها دیده نمی شود (کریمی، ۱۳۸۴).

یادگیری نوشتمندان

مؤلفه مهم دیگر یادگیری «یادگیری نوشتمندان» است. با ورود به دوره دبستان، آموزش نوشتمندان به طور رسمی شروع می شود، با این وجود، برای شروع به نوشتمندان باید پیش از آن مهارت های متعدد کسب شده باشد که بسیاری از این مهارت ها شامل شنیدن، درک اصوات، طرز صحیح قلم به دست گرفتن در دوران پیش از دبستان، آموزش داده می شود، زیرا در سلسله مراتب زبان، نوشتمندان آخرین مرحله ای است که باید آموخته شود. تجربه های مفید مهارت های زبانی در گوش دادن و خواندن در واقع پیش نیازی برای نوشتمندان محسوب می شود که شکل گیری اولیه این مهارت در آموزش های پیش از دبستان صورت می گیرد (مصلحی و عسگری، ۱۳۸۴؛ نقل از شهودی و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۳). نوشتمندان به مجموعه ای از مهارت های نوشتمندانی که با یکدیگر مرتبط هستند اشاره می کند. آنچه زمینه را برای فرایند نوشتمندان فراهم می سازد، عبارت از شرایط شناختی و جسمی، تسلط بر عضله ها و داشتن الگویی برای تقلید است؛ بنابراین، ضروری است فعالیتها بی به منظور آماده نمودن کودکان جهت یادگیری این فرایندها، در آموزش پیش از دبستان گنجانده شود. به دیگر سخن، مجموعه این فعالیت ها، زمینه را برای خواندن و نوشتمندان فراهم می سازد (نجفیان، ۱۳۸۱).

مهارت هایی چون دست خط، هجی کردن یا املاء انشاء یا بیان نوشتمندانی جز نوشتمندان به حساب می آیند دست خط یکی از عینی ترین مهارت های ارتباطی است. دست خط می تواند به طور مستقیم مورد مشاهده و ارزیابی قرار گیرد و برونداد را به طور دائم ثبت نماید (راغب، ۱۳۸۴). مهارت املاء نویسی یکی از مهم ترین مهارت های نوشتمندانی است. این مهارت به معنی توانایی جانشین کردن صحیح صورت نوشتمندانی حروف، کلمات و جمله ها به جای صورت آوایی آنهاست دانش آموزان باید به این مهارت دست یابند تا بتوانند به خوبی بین صورت تلفظی کلمه ها و حروف سازنده آنها پیوند مناسبی برقرار کنند بدین ترتیب زمینه ای لازم برای پیشرفت آنان در درس های جمله نویسی. انشا و به طور کلی مهارت نوشتمندان بهتر فراهم می شود (زنده، ۱۳۷۳، ص ۱۵). از آنجایی که بهبود و پیشرفت سواد خواندن و نوشتمندانش آموزان از وظایف اصلی نظام های آموزشی کشور هاست، ارتقاء این مهارت، به عنوان یکی از نتایج و پیامدهای قطعی نظام های آموزشی بایستی به گونه ای

باشد که دیگر نیازی به برنامه‌های تکمیلی بهبود سواد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان نباشد. براین اساس و با توجه به این که مرکز آموزشی و فرهنگی سما واحد خرم‌آباد، دارای ۲ مدرسه (پسرانه و دخترانه) در مقطع ابتدایی است که در مجموع حدود ۲۰۰ دانش‌آموز در آن مشغول به تحصیل می‌باشند. پژوهش حاضر در نظر دارد ضمن تعیین عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان این مرکز به شناسایی عوامل مرتبط با آن بپردازد.

اهداف تحقیق (کلی و ویژه)

هدف کلی

تعیین عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد

اهداف جزئی

۱- تعیین عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی

۲- تعیین عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان دختر مقطع ابتدایی

۳- مقایسه عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان دختر و پسر

۴- شناسایی عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان

۵- مقایسه عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتمن در بین دانش‌آموزان دختر و پسر

سؤالات تحقیق

سؤال کلی

وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد چگونه است؟

سؤالات جزئی:

۱- وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی مدارس سما چگونه است؟

۲- وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان دختر مقطع ابتدایی مدارس سما چگونه است؟

۳- آیا بین عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد؟

۴- عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان کدامند؟

۵- آیا بین عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتمن دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش پژوهش

از آنجایی که هدف پژوهش حاضر بررسی وضعیت موجود عملکرد خواندن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد است و محقق قصد دستکاری در متغیرهای مورد مطالعه را ندارد، لذا روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه‌یابی) می‌باشد و از آنجایی که محقق در تحقیق حاضر به دنبال شناسایی عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و ارائه راهکارهایی برای بهبود عملکرد خواندن در بین دانش‌آموزان بود؛ لذا این تحقیق از نوع کاربردی محسوب می‌گردد.

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری تحقیق حاضر، شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم آباد است که در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۹۲ مشغول به تحصیل می‌باشند که تعداد آنها براساس آمارنامه معاونت سما واحد خرم آباد، ۴۰۰ نفر است (۲۲۰ دختر و ۱۸۰ پسر).

نمونه آماری؛ در تحقیق حاضر بر اساس فرمول کوکران^۱ تعداد ۲۰۰ دانش آموز (۱۱۲ دختر و ۸۲ پسر) به عنوان نمونه آماری انتخاب گردید.

$$n = \frac{N \times t^2 \times p \times q}{N \times d^2 + t^2 \times p \times q} = \frac{400 \times 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{400 \times 0.05^2 + 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5} \approx 197$$

در فرمول فوق حداقل اشتباہ مجاز (d) معادل 0.05 ، ضریب اطمینان 0.95 ، $t=1/0.96$ و مقادیر p و q نیز هر کدام معادل 0.05 و $N=400$ در نظر گرفته شده است. از آنجایی که جامعه آماری تحقیق حاضر از دو گروه دانش آموزان دختر و پسر تشکیل گردیده است، لذا در این تحقیق از شیوه‌ی نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی استفاده شده است.

ابزار گردآوری داده‌ها

در این پژوهش آزمون تشخیصی سطح خواندن برای دانش آموزان ابتدایی که توسط عابدی و عزیزیان (۱۳۸۲) تدوین و هنجاریابی شده است برای تعیین عملکرد خواندن به کار رفته است، این آزمون شامل ۸ خردۀ آزمون است که در سه حیطه‌ی صحت خواندن، درک مطلب و آگاهی‌های واجی به تشخیص سطح مهارت خواندن دانش آموزان می‌پردازد و برای تعیین عمکرد نوشتمندانش آموزان، آزمون استاندارد شده‌ی پیشرفت تحصیلی زبان فارسی که توسط شریفی (۱۳۷۷) ساخته شده به کار برده شده است. با وجود این که پرسشنامه‌های مورد استفاده در تحقیق حاضر، استاندارد و هنجاریابی شده بودند با این وجود روایی پرسشنامه‌ها با استفاده از روش روایی محتوایی^۲ تعیین گردید و برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ^۳ استفاده شد که بر اساس محاسبات انجام شده؛ ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه عملکرد خواندن 0.85 و برای پرسشنامه عملکرد نوشتمندانش 0.82 به دست آمد.

یافته‌ها

سؤال کلی: وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمندانش آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم آباد چگونه است؟

با توجه به این که داده‌های جمع‌آوری شده در سه سطح قابل قبول، خوب و خیلی خوب طبقه‌بندی شده‌اند، برای بررسی و تحلیل داده‌های مربوط به وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمندانش آموزان از آزمون ناپارامتریک

¹ -Cochran

² - Content validity

³ -Cronbach's alpha

مجذور خی (خی‌دو)، استفاده گردید که نتایج آن در قالب جداول شماره (۱) نشان داده شده است.

جدول (۱): نتایج آزمون مجذور خی مربوط به عملکرد خواندن و نوشتندانش‌آموزان

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره مجذور خی	باقیمانده	فرابوی انتظار	فرابوی مشاهده شده	طبقه	عملکرد
۰۰۰۰	۲	۲۳۵.۹۹۰	-۵۴.۷	۶۶.۷	۱۲	قابل قبول	خواندن
			-۴۷.۷	۶۶.۷	۱۹	خوب	
			۱۰۲.۳	۶۶.۷	۱۶۹	خیلی خوب	
			-	-	۲۰۰	کل	
۰۰۰۰	۲	۵۰.۴۴۰	-۲۲.۷	۶۶.۷	۴۴	قابل قبول	نوشتند
			-۲۴.۷	۶۶.۷	۴۲	خوب	
			۴۷.۳	۶۶.۷	۱۱۴	خیلی خوب	
					۲۰۰	کل	

همانطوری که نتایج جدول شماره (۱) نشان می‌دهد، در خصوص عملکرد خواندن، مقدار به دست آمده برای آماره مجذور خی (235.990) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی‌دار است ($sig < 0.01$)، همچنین در ارتباط با عملکرد نوشتند، مقدار به دست آمده برای آماره مجذور خی (50.440) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی‌دار است ($sig < 0.01$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار، تفاوت معنی‌دار وجود دارد. بر این اساس و با توجه به فراوانی‌های مشاهده شده برای هر طبقه، چون بیشترین فراوانی مشاهده شده در هر دو مورد مربوط به طبقه‌ی خیلی خوب است، می‌توان چنین استنباط نمود که وضعیت عملکرد خواندن و نوشتندانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد، در حد خیلی خوب می‌باشد.

سؤال (۱): وضعیت عملکرد خواندن و نوشتندانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی مدارس سما چگونه است؟

برای بررسی و تحلیل داده‌های مربوط به وضعیت عملکرد خواندن و نوشتندانش‌آموزان پسر از آزمون ناپارامتریک مجذور خی (خی‌دو)، استفاده گردید که نتایج آن در قالب جداول شماره (۲) نشان داده شده است.

جدول (۲): نتایج آزمون مجذور خی مربوط به عملکرد خواندن و نوشتندانش‌آموزان پسر

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره مجذور خی	باقیمانده	فرابوی انتظار	فرابوی مشاهده شده	طبقه	عملکرد
۰۰۰۰	۲	۹۷.۹۳۲	-۲۴.۳	۲۹.۳	۵	قابل قبول	خواندن
			-۱۹.۳	۲۹.۳	۱۰	خوب	
			۴۳.۷	۲۹.۳	۷۳	خیلی خوب	
					۸۸	کل	
۰۰۰۰	۲	۱۸.۹۱	-۷.۳	۲۹.۳	۲۲	قابل قبول	نوشتند
			-۱۱.۳	۲۹.۳	۱۸	خوب	
			۱۸.۷	۲۹.۳	۴۸	خیلی خوب	
					۸۸	کل	

همانطوری که نتایج جدول شماره (۲) نشان می‌دهد، در ارتباط با عملکرد خواندن دانش‌آموزان پسر؛ مقدار به

دست آمده برای آماره مجدور خی ($\chi^2/932$) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی دار است ($\text{Sig} < 0.01$)، بنابراین چنین استنباط می شود که بین فراوانی های مشاهده شده و مورد انتظار، تفاوت معنی دار وجود دارد. بر این اساس و با توجه به فراوانی های مشاهده شده برای هر طبقه، چون بیشترین فراوانی مشاهده شده مربوط به طبقه خیلی خوب است (۷۳ نفر از ۸۸ نفر)، می توان چنین استنباط نمود که وضعیت عملکرد خواندن دانشآموزان پسر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرمآباد، در حد خیلی خوب می باشد. از طرفی، در ارتباط با عملکرد نوشتمن دانشآموزان پسر؛ مقدار به دست آمده برای آماره مجدور خی ($\chi^2/91$) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی دار است ($\text{Sig} < 0.01$)، بنابراین چنین استنباط می شود که بین فراوانی های مشاهده شده و مورد انتظار، تفاوت معنی دار وجود دارد. بر این اساس و با توجه به فراوانی های مشاهده شده برای هر طبقه، چون بیشترین فراوانی مشاهده شده مربوط به طبقه خیلی خوب است (۴۸ نفر از ۸۸ نفر)، می توان چنین استنباط نمود که وضعیت عملکرد نوشتمن دانشآموزان پسر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرمآباد، در حد خیلی خوب می باشد.

سؤال (۲): وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان دختر مقطع ابتدایی مدارس سما چگونه است؟

برای بررسی و تحلیل داده های مربوط به وضعیت عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان دختر از آزمون ناپارامتریک مجدور خی (خی دو)، استفاده گردید که نتایج آن در قالب جداول شماره (۳) نشان داده شده است.

جدول (۳): نتایج آزمون مجدور خی مربوط به عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان دختر

عملکرد	طبقه	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	آماره مجدور خی	باقیمانده	فرافرمانی مورد انتظار	درجه آزادی	سطح معنی داری	...
خواندن	قابل قبول	۷	۸	۳۷.۳	-۳۰.۳	۱۳۸.۳۳۹	۳۷.۳	۲	...	
	خوب	۹۶	۱۱۲	۳۷.۳	-۲۸.۳		۳۷.۳			
	خیلی خوب	۱۱۲			۵۸.۷		۳۷.۳			
	کل									
نوشتمن	قابل قبول	۲۲	۲۴	۳۷.۳	-۱۵.۳	۳۳۰.۰۷۱	۳۷.۳	۲	...	
	خوب	۶۶	۱۱۲	۳۷.۳	-۱۳.۳		۳۷.۳			
	خیلی خوب				۲۸.۷		۳۷.۳			
	کل									

همانطوری که نتایج جدول (۳) نشان می دهد، در ارتباط با عملکرد خواندن دانشآموزان دختر؛ مقدار به دست آمده برای آماره مجدور خی ($\chi^2/339$) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی دار است ($\text{Sig} < 0.01$)، بنابراین چنین استنباط می شود که بین فراوانی های مشاهده شده و مورد انتظار، تفاوت معنی دار وجود دارد. بر این اساس و با توجه به فراوانی های مشاهده شده برای هر طبقه، چون بیشترین فراوانی مشاهده شده مربوط به طبقه خیلی خوب است (۹۶ نفر از ۱۱۲ نفر)، می توان چنین استنباط نمود که وضعیت عملکرد خواندن دانشآموزان دختر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرمآباد، در حد خیلی خوب می باشد. از طرفی، در ارتباط با عملکرد نوشتمن دانشآموزان دختر؛ مقدار به دست آمده برای آماره مجدور خی ($\chi^2/91$) در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی دار

است ($\text{Sig} < 0.01$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار، تفاوت معنی‌دار وجود دارد. بر این اساس و با توجه به فراوانی‌های مشاهده شده برای هر طبقه، چون بیشترین فراوانی مشاهده شده مربوط به طبقه‌ی خیلی خوب است (۶۶ نفر از ۱۱۲ نفر)، می‌توان چنین استنباط نمود که وضعیت عملکرد نوشتن دانش‌آموزان دختر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد، در حد خیلی خوب می‌باشد.

سؤال (۳): آیا بین عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

از آنجایی که داده‌های مربوط به عملکرد خواندن و نوشتن دارای مقیاس رتبه‌ای هستند، لذا برای مقایسه این متغیرها، در بین دانش‌آموزان دختر و پسر از آزمون ناپارامتریک مان ویتنی استفاده گردید که نتایج آن در قالب جدول شماره (۴) نشان داده شده است.

جدول (۴): نتایج آزمون مان ویتنی مربوط به مقایسه عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان دختر و پسر

عملکرد	جنسيت	تعداد	ميانگين رتبه‌ها	آماره مان ویتنی	آماره Z	سطح معنی‌داری
خواندن	دختر	۱۱	۱۰۱.۶۰	۴۸۰۴.۵۰۰	۰.۴۸۳	۰.۵۲۹
	پسر	۸۸	۹۹.۱۰			
	كل	۲۰۰				
نوشتن	دختر	۱۱۲	۱۰۳.۰۲	۴۶۴۶.۰۰۰	۰.۷۷۸	۰.۴۳۶
	پسر	۸۸	۹۷.۳۰			
	كل	۲۰۰				

همانطوری که نتایج جدول (۴) نشان می‌دهد، در ارتباط با عملکرد خواندن دانش‌آموزان؛ مقدار به دست آمده برای آماره Z آزمون مان ویتنی (-0.483) در سطح آلفای $\alpha = 0.05$ معنی‌دار نیست ($\text{Sig} > 0.05$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که بین میانگین رتبه‌ها برای عملکرد خواندن دانش‌آموزان دختر ($101/60$) و دانش‌آموزان پسر ($99/10$)، تفاوت معنی‌دار وجود ندارد. از طرفی، در ارتباط با عملکرد نوشتن دانش‌آموزان؛ مقدار به دست آمده برای آماره Z آزمون مان ویتنی (0.778) در سطح آلفای $\alpha = 0.05$ معنی‌دار نیست ($\text{Sig} > 0.05$)، بنابراین چنین استنباط می‌شود که بین میانگین رتبه‌ها برای عملکرد خواندن دانش‌آموزان دختر ($103/02$) و دانش‌آموزان پسر ($97/30$)، تفاوت معنی‌دار وجود ندارد.

سؤال (۴): عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان کدامند؟

برای تعیین عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان، از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شده که در این تحلیل عملکرد خواندن و نوشتن با هم ادغام شده و به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است و متغیرهایی از قبیل داشتن کتابخانه در منزل، میزان مطالعه پدر، میزان علاقه به انشاء و جمله نویسی، میزان رضایت شغلی معلم، میزان مطالعه غیردرسی و... به عنوان متغیرهای پیش‌بین وارد تحلیل شده اند

که نتایج آن در قالب جداول شماره (۵) و (۶) نشان داده شده‌اند.

جدول (۵): ضرایب همبستگی چندگانه و ضرایب تعیین تعديل شده به همراه آزمون معنی‌داری مدل‌های رگرسیونی

مدل	همبستگی چندگانه	ضرایب تعیین	ضرایب تعیین تعديل شده	خطای معیار برآورد	F آماره	سطح معنی‌داری
۱	۰.۴۶۱	۰.۲۱۲	۰.۱۹۷	۰.۳۵۵۰۶	۱۴.۰۲۴	۰.۰۰۰
۲	۰.۵۴۶	۰.۲۹۸	۰.۲۷۰	۰.۳۳۸۵۳	۱۰.۸۱۶	۰.۰۰۰
۳	۰.۵۴۲	۰.۴۱۲	۰.۳۷۷	۰.۳۱۲۹۱	۱۱.۵۷۰	۰.۰۰۰
۴	۰.۵۹۰	۰.۴۷۶	۰.۴۳۳	۰.۲۹۸۳۶	۱۱.۱۲۷	۰.۰۰۰
۵	۰.۷۱۹	۰.۵۱۷	۰.۴۶۷	۰.۲۸۹۹۴۲	۱۰.۲۷۵	۰.۰۰۰
۶	۰.۷۴۹	۰.۵۶۱	۰.۵۰۵	۰.۲۷۸۸۹	۱۰.۰۰۲	۰.۰۰۰
۷	۰.۷۸۰	۰.۶۰۸	۰.۵۴۸	۰.۲۶۶۳۰	۱۰.۱۹۶	۰.۰۰۰

بر اساس نتایج جدول (۵)، شش مدل رگرسیونی برازش داده شده است که با توجه به ضرایب تعیین تعديل شده، مدل ۱ حدود ۲۰ درصد واریانس عملکرد خواندن و نوشتمن را تبیین می‌کند، مدل ۲ حدود ۲۷ درصد؛ مدل ۳ حدود ۳۸ درصد؛ مدل ۴ حدود ۴۳ درصد؛ مدل ۵ حدود ۴۷ درصد؛ مدل ۶ حدود ۵۰ درصد؛ مدل ۷ حدود ۵۵ درصد؛ واریانس عملکرد خواندن و نوشتمن را تبیین می‌کند. مقادیر به دست آمده برای آماره‌های F همگی در سطح آلفای $\alpha = 0.01$ معنی‌دار هستند ($\text{sig} < 0.01$)؛ لذا چنین استنباط می‌شود که کلیه مدل‌های برازش داده شده از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشند.

جدول (۶): ضرایب رگرسیونی (استاندارد نشده (b) و استاندارد شده (β)) در مدل نهایی (مدل شماره ۷) و آزمون معنی‌داری مربوطه

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معنی‌داری
مقدار ثابت	۱۹.۲۶۱	۰.۴۵۲	۴۲.۶۳۳	۰.۰۰۰
داشتن کتابخانه در منزل	۰.۴۲۵	۰.۰۸۱	۵.۲۳۸	۰.۰۰۰
میزان مطالعه پدر	۰.۱۰۵	۰.۰۳۱	۳.۴۱۷	۰.۰۰۱
میزان علاقه به انشاء و جمله نویسی	۰.۱۴۷	۰.۰۳۸	۳.۸۸۴	۰.۰۰۰
میزان رضایت شغلی معلم	۰.۷۱۹	۰.۱۷۶	۴.۰۹۳	۰.۰۰۰
میزان مطالعه غیر درسی	۰.۱۰۰	۰.۰۳۵	۲.۸۵۷	۰.۰۰۶
تعداد دانشآموز کلاس	-۰.۰۷۳	۰.۰۲۳	-۳.۱۴۴	۰.۰۰۳
درآمد ماهیانه خانواده	۰.۰۶۵	۰.۰۲۸	۲.۳۵۵	۰.۰۲۳

بر اساس نتایج جداول (۶)؛ با توجه به مدل نهایی (مدل ۷) که حدود ۵۵ درصد تغییرات مربوط به متغیر ملاک (عملکرد خواندن و نوشتمن) را تبیین می‌کند؛ متغیرهای پیش‌بین در این مدل، عوامل مرتبط و تاثیرگذار بر عملکرد خواندن و نوشتمن دانشآموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرمآباد می‌باشند که به ترتیب اولویت

عبارتند از: ۱- میزان رضایت شغلی معلمان ($\beta=+0.863$)، ۲- تعداد دانشآموزان کلاس ($\beta=-0.679$)، ۳- داشتن کتابخانه در منزل ($\beta=+0.523$)، ۴- میزان علاقه به انشاء و جمله نویسی ($\beta=+0.390$)، ۵- میزان مطالعه پدر ($\beta=+0.341$)، ۶- میزان مطالعه غیر درسی ($\beta=+0.289$) و ۷- درآمد ماهیانه خانواده ($\beta=+0.267$) که در این بین بجزء تعداد دانشآموزان کلاس که تاثیر منفی در عملکرد خواندن و نوشتن دانشآموزان دارد سایر عوامل یاد شده تاثیر مثبت دارند، یعنی با افزایش این متغیرها عملکرد خواندن و نوشتن دانشآموزان بهبود می‌یابد.

سؤال (۵): آیا بین عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتن دانشآموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد؟

برای پاسخ به سؤال فوق، تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام به تفکیک جنسیت انجام گرفته که نتایج آن در قالب جداول شماره (۷) آورده شده است.

جدول (۷): ضرایب همبستگی چندگانه، ضرایب تعیین تعديل شده، ضرایب بتا (β) و آزمون‌های معنی‌داری مربوطه

سطح معنی‌داری	آماره t	ضرایب استاندارد شده	متغیرهای پیش‌بین برای مدل (۲)	سطح معنی‌داری	آماره F	ضرایب تعیین تعديل شده	همبستگی چندگانه	مدل	جنسیت
.....	۴۶۶۲	۰.۶۰۶	درآمد ماهیانه خانواده	۰.۰۰۲	۱۳.۰۶	۰.۳۶۵	۰.۶۲۹	۱	
۰۰۰۱	۴.۱۱۳	۰.۵۳۴	داشتن کتابخانه در منزل	۰.۰۰۰	۲۰.۱۹	۰.۵۴۶	۰.۸۲۵	۲	دختر
۰۰۰۳	۳.۲۱۰	۰.۴۹۳	میزان مطالعه پدر	۰.۰۱۶	۶.۵۵۴	۰.۱۵۲	۰.۴۲۳	۱	
۰۰۱۴	۲۶۱۹	۰.۴۰۲	میزان تجهیزات و امکانات	۰.۰۰۳	۷.۳۴۸	۰.۲۹۱	۰.۵۸۰	۲	پسر

بر اساس نتایج جدول ۳-۲۲، برای هر یک از گروه‌های جنسیتی دختر و پسر، ۲ مدل رگرسیونی برآش داده شده است که با توجه به ضرایب تعیین تعديل شده، برای دانشآموزان دختر، مدل ۱ حدود ۳۶ درصد و مدل ۲ حدود ۶۵ درصد واریانس عملکرد خواندن و نوشتن را تبیین می‌کند و برای دانشآموزان پسر، مدل ۱ حدود ۱۵ درصد و مدل ۲ حدود ۳۰ درصد واریانس عملکرد خواندن و نوشتن را تبیین می‌کند. مقادیر به دست آمده برای آماره‌های F همگی در سطح آلفای $\alpha=0.01$ معنی‌دار هستند ($\text{Sig} < 0.01$)؛ لذا چنین استنباط می‌شود که کلیه مدل‌های برآش داده شده از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشند. با توجه به مدل‌های نهایی (مدل ۲)، عوامل مرتبط و تاثیرگذار بر عملکرد خواندن و نوشتن دانشآموزان دختر مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد به ترتیب اولویت عبارتند از: ۱- درآمد ماهیانه خانواده ($\beta=+0.606$)، ۲- داشتن کتابخانه در منزل ($\beta=+0.534$)؛ اما در بین دانشآموزان پسر عوامل موثر بر عملکرد خواندن و نوشتن به ترتیب اولویت عبارتند از: ۱- میزان مطالعه پدر ($\beta=+0.493$)، ۲- میزان تجهیزات و امکانات مدرسه و کلاس درس ($\beta=+0.402$). لذا با مقایسه عوامل مذکور می‌توان نتیجه گرفت که بین عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتن دانشآموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد.

نتیجه‌گیری

فرایند خواندن، به ویژه در سالهای آغازین مدرسه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اغلب کودکان قبل از ورود به مدرسه به گونه‌ای تجارتی از مهارت نقاشی و نوشتمن (رونویسی) را همراه داشته، با مفاهیم کمی ریاضی (مثل، کم، زیاد، کوچک، بزرگ...) آشنا هستند، اما عموماً بهره‌ای از مهارت خواندن به معنای دقیق آن ندارند. فرایند خواندن مستلزم بکارگیری همزمان چندین مهارت و کنش حسی و ذهنی است، از همین رو بچه‌ها در سال اول مدرسه و پس از آن نیاز دارند که با صبوری و دقت و اکتساب مهارتهای پیشنباز و تمرین مستمر، قابلیت خواندن را بیابند. خواندن هم برای کودکان لذت بخش است و هم برای اولیا و مریبان آن‌ها مطلوب می‌باشد. بسیاری از معلمان دوره ابتدایی و کارشناسان روانشناسی و متخصصان تعلیم و تربیت از طریق بررسی چگونگی مهارت دانشآموز در امر خواندن می‌توانند رفتار تحصیلی ایشان را به طور جدی پیش‌بینی کنند، به عبارت دیگر همواره یک رابطه و درجه همبستگی فوق العاده ای بین مهارت خواندن در دانشآموزان سالهای اول ابتدایی و پیشرفت تحصیلی آن‌ها مشاهده می‌شود. بدیهی است دانشآموزی که قادر است با علاقه و مهارت متن کتاب درسی، متون کتابهای کمک آموزشی و دیگر منابع مطالعاتی متناسب را بخواند و بفهمد به راحتی می‌تواند با خواندن کتاب‌های ریاضی، علوم و علوم اجتماعی پیشرفت قابل ملاحظه‌ای نیز در این دروس داشته باشد و زمینه‌ای مطلوب برای پیشرفت تحصیلی ایشان می‌باشد، چرا که خواندن به معنای دست یابی به آثار مکتوب و شناخت قدرت تفکر و اندیشه‌های گوناگون انسان‌های مولد و بهرگیری از تجارت و میراث ادبی و هنری تاریخ حیات آدمی در تحول شخصیت و سازماندهی ذهن و بهداشت روانی انسان تأثیر بسزایی دارد.

یافته‌های حاصل از تحلیل سوالات تحقیق همگی از مطلوب بودن (حد خیلی خوب) خواندن و نوشتمن در دوره ابتدایی مدارس سما خرمآباد حکایت دارد. این امر نشان دهنده این واقعیت است که مدیران مدارس وظیفه اصلی خود را که همانا فراهم کردن زمینه‌ی تفکر برای دانشآموزان فراهم می‌کنند. شاید یکی از علل وضعیت خیلی خوب خواندن در مدارس سما خرمآباد این باشد که اغلب دانشآموزان دوره پیش‌دستانی را گذرانده و معلمان آنان از فرایند خواندن و نوشتمن و نظریه‌های آن، اصول خواندن و نوشتمن خطابی آن، ارزشیابی از خواندن و نوشتمن، مشکلات خواندن و نوشتمن و روشهای خواندن و نوشتمن با اطلاع هستند و اغلب دوره مربوط به خواندن و نوشتمن را گذرانده باشند.

گرچه دی^۱ روانشناسی معروف در تحصیلات خود به این نتیجه رسیده که دختران در دوره کودکی خزانه لنوى غنى ترى دارند و از توانایي بيشترى در ساختن انواع جمله در مقاييسه با پسران برخوردارند، اما تحقیق حاضر نشان داد که تفاوت معناداری بین خواندن و نوشتمن پسران و دختران جود ندارد. علت اين امر شاید شرایط اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي متفاوت ايران و امريكا باشد. كريمي (۱۳۸۴) بيان می دارد که كويت داراي

¹. Day

بالاترین حد اختلاف عملکرد پسران و دختران در خواندن و نوشتن است و کمترین حد اختلاف بین عملکرد پسران و دختران متعلق به کشور ایتالیاست. نتایج پژوهش‌های انجام شده داخلی در مورد رابطه بین رشد خواندن و نوشتن با جنسیت نیز متفاوت است در حالی که توحیدلو (۱۳۸۳) و کردی (۱۳۸۷) بر وجود تفاوت معنادار بین عملکرد دانش‌آموزان دختر و پسر تاکید دارند.

با توجه به اینکه عزیزی (۱۳۸۰) معتقد است که بین عملکرد خواندن و نوشتن دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد، لذا در پاسخ سؤال چهارم تحقیق حاضر و تحلیل داده‌ها، نتایج نشان داد که عوامل مرتبط و تاثیرگذار بر وضعیت خواندن و نوشتن دانش‌آموزان دوره ابتدایی مدارس سما خرم‌آباد به ترتیب اولویت عبارتند از: میزان رضایت شغلی معلمان، جمعیت کلاس، داشتن کتابخانه در منزل، میزان علاقه به جمله‌نویسی و انشاء تا میزان مطالعه‌ی والدین، میزان مطالبه‌ی خبر درسی، درآمد ماهیانه خانواده که در این بین بجز جمعیت کلاس که تاثیر منفی در عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان دارد سایر عوامل یاد شده تاثیر مثبت دارند؛ یعنی با افزایش متغیرها عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان بهبود می‌یابد. انجمن بین المللی پیشرفت تحصیلی در سال (۲۰۰۱) توانایی خواندن دانش‌آموزان باید چهارم ابتدایی در ۳۵ کشور جهان را مورد بررسی قرار داد. در این بررسی اعلام شد که فعالیتهای خواندن (کتاب‌خوانی، قصه گویی، شعرخوانی، بازی با حروف الفبا و بازی با کلمات) تاثیر بسزایی در پیشرفت خواندن دانش‌آموزان دارد.

بررسی‌ها نشان داد که نتایج حاصل از یافته‌های تحقیق حاضر در ارتباط با عوامل مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتن، با نتایج حاصل از یافته‌های تحقیقات گذشته؛ همخوانی داشته و این نتایج را مورد تایید قرار می‌دهند. همچنین یافته‌های تحقیق نشان داد که ترتیب عوامل تاثیرگذار دانش‌آموزان دختر و پسر متفاوت است، به طوری که عوامل عمده و اثرگذار به خواندن و نوشتن دختران درآمد ماهیانه‌ی خانواده و داشتن کتابخانه شخصی است، اما عوامل عمده و اثرگذار بر خواندن و نوشتن دانش‌آموزان پسر میزان مطالعه‌ی والدین و میزان تجهیزات و امکانات مدرسه و کلاس درس است.

پیشنهادات

- بر اساس یافته‌های سؤال کلی تحقیق و همجنین سوالات جزئی ۱ و ۲، وضعیت عملکرد خواندن و نوشتن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی مدارس سما واحد خرم‌آباد، در مجموع در حد خیلی خوب می‌باشد؛ با این وجود یافته‌ها حاکی از آن است که از لحاظ خواندن ۸۴ درصد از دانش‌آموزان از عملکرد در حد خیلی خوب برخورارند و از لحاظ نوشتن ۵۷ درصد از عملکرد خیلی خوب برخوردارند ولی حدود ۴۳ درصد در طبقات خوب و قابل قبول قرار دارند، لذا پیشنهاد می‌شود که مسئولان آموزش و پرورش، بخصوص مسئولان دوره ابتدایی با برگزاری دوره‌های آموزشی، تهیه نرم افراهم‌های آموزشی، تهیه کتاب‌های آموزش نوشتن، آموزش رسم الخط و... زمینه را برای کسب مهارت‌های لازم در بین آموزگاران و معلمان دوره ابتدایی فراهم نمایند تا از این طریق بتوانند با انتقال این مهارت‌ها به دانش‌آموزان، عملکرد نوشتن دانش‌آموزان را بهبود بخشنند.

- ۲- بر اساس یافته‌های سؤال ۳ تحقیق، بین عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان دختر و پسر تفاوت معنادار وجود ندارد، با وجود این، میانگین عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان دختر بیشتر از میانگین عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان پسر است، لذا پیشنهاد می‌شود با تعامل با آموزگاران زن و همچنین شیوه‌های مورد استفاده دانش آموزان دختر در ارتقاء عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان پسر گام برداشت.
- ۳- بر اساس یافته‌های سؤال ۴ تحقیق، عوامل مهم مرتبط با عملکرد خواندن و نوشتندانش عبارتند از: میزان رضایت شغلی معلمان، تعداد دانش آموزان کلاس، داشتن کتابخانه در منزل، میزان علاقه به انشاء و جمله نوبیسی، میزان مطالعه پدر، میزان مطالعه غیر درسی و درآمد ماهیانه خانواده. لذا پیشنهاد می‌شود که در جهت ارتقاء و بهبود عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان، با مشوق‌های مختلف از جمله مشوق‌های مالی و معنوی، همچنین ایجاد فضای صمیمی و جو همکاری میزان رضایت شغلی معلمان را افزایش داد؛ تعداد دانش آموزان کلاس‌ها را تا جایی که امکان دارد در حد استاندارد ۱۵ الی ۲۰ نفر تشکیل داد؛ والدین را تشویق نمود تا در منزل کتابخانه تشکیل دهند؛ همچنین آنان را به مطالعه تشویق نمود چرا که این امر در الگو برداری دانش آموزان موثر است؛ با ارائه بن‌های خرید کتاب به دانش آموزان و خانواده‌ای آنها و ترغیب آنها به ۹۱ غیر درسی، موجبات بهبود عملکرد خواندن و نوشتندانش آموزان را فراهم آورد.

منابع

- اسپادک، برنارد (۱۳۷۹). آموزش در دوران کودکی، ترجمه‌ی محمد حسین نظری نژاد، چاپ هفتم، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- افروز، غلامعلی (۱۳۷۵). معلم و مهارت‌های دانش آموزان در خواندن، مجله‌ی پیوند، شماره‌ی ۱۹۸ ص ۲-۳۲
- ایلوارد، ویلیام (۱۳۷۲). اندازه گیری و آزمودن در تعلیم و تربیت، ترجمه‌ی غلام رضا خوبی نژاد، مشهد: آستان قدس.
- باشعور، لشگری، (۱۳۸۰). خواندن، مجله‌ی تعلیم و تربیت استثنایی، شماره‌ی ۷۵ و ۹۱، ص ۹-۱۲
- بهمنی، علی (۱۳۸۷). تأثیردسترسی به کتاب بر پیشرفت سواد خواندن دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه پیام نور
- توحید لو، فتح الله (۱۳۸۳). عوامل مؤثر بر پیشرفت خواندن دانش آموزان پایه چهارم کشور بر اساس داده‌های مطالعه‌ی پرلز، پایان نامه کارشناسی ارشد، رودهن: دانشگاه آزاد
- تولمی، کبری (۱۳۷۹). نحوه‌ی آموزش مهارت خواندن به فارسی آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه شهید بهشتی
- جعفری، طاهره (۱۳۸۲). تأثیر دوره‌های پیش دبستانی بر پیشرفت تحصیلی دوره‌ی ابتدایی در ناحیه ۱ شهر ری، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد تهران مرکزی
- حسین پور، علیرضا (۱۳۸۸). بررسی علل ضعیف بودن مهارت خواندن در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان صومعه سرا، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه پیام نور
- دادستان، پریخ (۱۳۸۷). اختلال‌های زبان: تشخیص و باز پروری در (روانشناسی مرضی تحولی^۳)، تهران: انتشارات سمت.
- داعی پور، پروین، (۱۳۸۲). مقایسه‌ی داده‌های ملی و بین‌المللی، تهران: پژوهشکده‌ی تعلیم و تربیت

- داکرل، جولی؛ مک شین، جان (۱۳۷۵). رویکردی شناختی به مشکلات یادگیری کودکان، ترجمه‌ی جواد احمدی و رضا اسدی، تهران : انتشارات رشد
- دانش پژوه، زهرا (۱۳۷۸). گزارش ملی پیشرفت تحصیلی زبان فارسی، تهران : پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- دلاور، علی (۱۳۸۶). روشهای تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی، تهران : دانشگاه پیام نور
- ذوالفاری، حسن و همکاران (۱۳۸۴). کتاب معلم راهنمای تدریس فارسی سوم دبستان، تهران: آموزش و پرورش.
- ذوفن، شهناز (۱۳۸۶). کاربرد فناوریهای جدید در آموزش، تهران : سمت
- زندي، بهمن (۱۳۸۶). روش تدریس زبان فارسی در دوره‌ی دبستان، تهران : سمت
- سرحدی، محسن (۱۳۸۷). تأثیر آموزش پیش دبستانی بر مهارت خواندن دانش آموزان دو زبانه کلاس اول شهریانه، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران : دانشگاه پیام نور.
- سلیکویتر، مارک (۱۳۸۳). نارسا خوانی و سایر مشکلات یادگیری، ترجمه‌ی عصمت فاضلی، تهران: سیطرون
- سنگری، محمد رضا و همکاران (۱۳۸۵). املای پایه چهارم، تهران : انتشارات راه رشد.
- سیف نراقی، مریم؛ نادری، عزت‌الله (۱۳۷۹). نارساییهای ویژه در یادگیری و چگونگی تشخیص و روشهای باز پروری، تهران : انتشارات مکیال.
- شعاری نژاد، علی اکبر (۱۳۷۳). روان‌شناسی رشد، تهران: مؤسسه‌ی اطلاعات
- شفیعی، سینا (۱۳۸۵). مقایسه تأثیر روشهای تقویتی آموزگاران بر پیشرفت دانش آموزان در مهارت خواندن، پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه شهید بهشتی
- شیرازی، طاهره سیما، رضا نیلی پور، (۱۳۸۰). طراحی و معیاریابی آزمون خواندن جهت شناسایی دانش آموزان نارسا خوان پایه اول تهرانی، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
- صفری، ام البنین (۱۳۸۵). مقایسه مهارت‌های خواندن دانش آموزان پایه اول ابتدایی با توجه به تجربه قرآن خوانی آنها در دوره‌ی پیش دبستانی، پایان نامه کارشناسی ارشد: دانشگاه الزهرا
- ضیاء حسینی، محمدرضا (۱۳۸۵). روش تدریس زبان خارجی دوم ، تهران: رهنما
- طوسی، بهرام (۱۳۸۲) مهارت‌های خواندن، چاپ دوازدهم، مشهد : نشر تایران
- طیبی، اکرم (۱۳۷۸). نظریه‌های خواندن، تهران: ماهنامه پژوهشی، شماره ۱۸ ص ۷۴
- عزیزی، نسیم (۱۳۷۹). ساخت و هنجاریابی آزمون توانایی خواندن و فهمیدن برای دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر تهران: پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد تهران مرکزی.
- عزیزیان، مرضیه و محمد رضا عابدی (۱۳۸۲). ساخت و هنجاریابی آزمون تشخیصی سطح خواندن برای دانش آموزان پایه سوم ابتدایی شهر اصفهان: سازمان آموزش و پرورش استان اصفهان
- عسگریان، نودر (۱۳۷۹). تأثیر آموزش و پرورش پیش دبستانی بر عملکرد تحصیلی، رشد اجتماعی و اختلالات رفتاری دانش آموزان ابتدایی شهر یاسوج، پایان نامه کارشناسی ارشد، اصفهان: دانشگاه آزاد واحد خوارسگان
- عمرانی، پروانه (۱۳۸۶). بررسی میزان مهارت خواندن و نوشتمن دانش آموزان دختر پایه اول ابتدایی شهر تهران و تأثیر بر پیشرفت تحصیلی آنان از دیدگاه معلمان، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد
- عندلیبی، محمد (۱۳۸۵). صیانی زبان آموزی کودک و روش تدریس مهارت‌های زبانی، تهران: رسانه تخصصی غضنفری، آمنه (۱۳۵۴). سنجش کارایی در خواندن فارسی، پایان نامه دکتری، تهران: دانشگاه تهران
- فرح، فاطمه (۱۳۸۷). بررسی تأثیر کتابهای جدید فارسی دوره‌ی ابتدایی بر سواد خواندن دانش آموزان پسر پایه چهارم شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران : دانشگاه پیام نور
- فریار، اکبر، فریدون رخشان (۱۳۷۱). ناتوانایی‌های یادگیری، چاپ سوم، تبریز: انتشارات نیما

کردی، نیره (۱۳۸۷). بررسی میزان فراوانی اختلالات خواندن زبان فارسی در دانشآموزان پایه سوم دبستان شهر شاهرود، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه پیام نور

کرک، ساموئل؛ چالفانت، جیمز (۱۳۷۷). اختلالات یادگیری تحولی و تحصیلی، ترجمه سیمین رونقی و همکاران، تهران: انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی

کریمی عبدالعظیم (۱۳۸۵). معرفی اجمالی مطالعات بین المللی نیز ۲۰۰۷ و پرلز ۲۰۰۷، مجله‌ی پژوهش نامه‌ی آموزشی، شماره‌های ۹۴ و ۹۵ ص ۱۵-۶

مرکز ملی مطالعه بین مللی پرلز (۱۳۸۳). بررسی اجمالی نتایج مطالعه بین المللی پیشرفت سواد خواندن پرلز ۲۰۰۱، چاپ اول، تهران: مرکز ملی مطالعه بین مللی پرلز

مرکز ملی مطالعه بین مللی پرلز پژوهشگاه آموزش و پرورش (۱۳۸۷). گزارش اجمالی نتایج ملی و بین المللی پرلز ۲۰۰۱ در مقایسه با پرلز ۲۰۰۱، تهران: پژوهشگاه آموزش و پرورش.

مرکز ملی مطالعه بین مللی پرلز پژوهشگاه آموزش و پرورش (۱۳۸۴). نتایج مطالعه بین المللی پیشرفت سواد خواندن پرلز ۲۰۰۱، چاپ دوازدهم، تهران: پژوهشگاه آموزش و پرورش.

کمالوندیان، مجید؛ سیاهپوش، داریوش (۱۳۸۸). راهنمای علمی و عملی ارزشیابی توصیفی، همدان: انتشارات میهن نو.

کیامنش، علیرضا و همکاران (۱۳۸۸). راهنمای معلم در ارزشیابی کیفی، تهران: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران.

کیث، رینر؛ الکساندر پولاک (۱۳۷۸). روانشناسی خواندن، ترجمه‌ی مجدد الدین کیوانی، چاپ اول، تهران: مرکز نشر دانشگاهی

گلاور، جان.ای (۱۳۷۵). روانشناسی تربیتی اصول و کاربرد آن، ترجمه علینقی خرازی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

مفیدی، فرخنده (۱۳۸۳). مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی؛ سال هفتم، شماره‌ی پژوهشگاه تعلیم و تربیت ناعمی، علی محمد (۱۳۷۷). روانشناسی آموزش خواندن. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی

والاس، جرالد (۱۳۷۰). ناتوانی‌های یادگیری، ترجمه محمد تقی منشی طوسی، چاپ اول، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی

وثوقی، حسین (۱۳۷۱). مقالات زبان شناسی، تهران: رهنما

ولدوند، ناهید (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین متغیرهای ویژگی‌های شغلی معلم با پیشرفت سواد خواندن دانشآموزان پایه چهارم ابتدایی بر اساس داده‌های پرلز ۲۰۰۰، دانشگاه تربیت معلم، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

- Abedi, Mohammadreza. And Azizian (2003), Making and normalization a test for recognition of reading levels for grade (3) of primary schools in Esfahan city; M.A thesis, research association of Esfahan education Administration. [Persian]
- Afrooz, Gholamali (1996), Teacher and student's skills in reading; payvand journal, N198, P2-23. [Persian]
- Azizi, Nassim (2000), Making and normalization of reading and understanding ability of grade (5) students of primary schools of Tehran; M.A thesis, Azad university Tehran markazi branch. [Persian]
- Bahmani, Ali (2008), The effect of accessing to book on male student's reading literacy achievement in grade (4) of primary schools of Tehran; M.A thesis payame noor university. [Persian]
- Eyzadi, Mahshid, (2007), A view to individual and Social factors on learning and motivation, Safari Ardehal publisher, Tehran. [Persian]
- Glower, Jhon E.Broning, Rojer H.,(1990) Educational psychology; translated by kharazi (2002) Tehran university center publisher. [Persian]

- Goruh-e- Moalefan (2006) Grade (3) Farsi guidebook, ministry of education. [Persian]
- Karimi, Abdolazim (2006), Briefly introduction of Tims (2000) and Purls (2006) international studies; Educational research journal N 94-95 P6-15. [Persian]
- Kordi, Nayere (1987) Study of the limit of frequency reading disorders of third grade female students of primary schools of Shahrud city; M.A thesis, payame noor university, Tehran center. [Persian]
- Moore, (2008), Reading in Science: Why, What, and: Reading Literacy Study Isc-net.terc.edu/do.cfm/paper/8084/show/use_set-biblio,Page2.
- Mullis, Kenedi, Martin, Mariansainsbu, (2006): Assessment Frame Work and Spesifications, Timss & Pirls International Study Center.
- Murphy, (2008), Exploring the Foundations of Leaderrship for Literacy01-3, qxd PM Page 3.
- Omran, parvaneh (2009), Investigation of limit of reading and writing skills of female students of first grade in primary schools of Tehran and it effect on their academic achievement, from the view of their teachers; M.A thesis, Azad universing. [Persian]
- Qran, Ale emran sure, Ayeye 1-4.
- Papanastasiou, (2008), Factors Distinguishing Most and Least Effective Schools in Journal Constantions EJ820670 Terms of Reading Achievement: A Residual Approach www.eric.ed.gov/Articles; Reports-Research.
- TIMSS &PIRLS national studies center (2009), Ministry of Education, research institution of educational studies; Esfand (2010) report. [Persian]
- Rowe, (2003), the Importance of Teacher Quality as a Key Determinant of Student's Experiences and Outcomes of Schooling A Context and Discussion Paper Prepared on Behalf of the Interim Committee for a NSW Institute of Teacher's.
- Safari, Omolbanin (2006), Comparison of first grade student's reading skills, regarding to their Quran reading euperiences in preprimary course; M.A thesis, Alzahra university. [Persian]
- Sharif, hassan pash (1998), Standard test for farsi language achievement, Education research center, educational measurement and evaluating grou. [Persian]
- Tauhidlu, Fathollah (2004), The effective factors on grade (4) student's reading achievement in primary schools of Iran, according to Prils studies; M.A thedid, Azad university, Rudehen branch. [Persian]
- Valadvand, Nahid (2010), The study of relationship between the variables of teacher career characteristics with grade (4) student's reading literacy according to TIMSS &PIRLS (2000) studies. Teacher training university, educational and psychology faculty. [Persian]

Determine of Reading and Writing Performance of The Students of SAMA Primary Schools of Khorramabad Branch and Their Related Factors

Hasan jafari¹, ali ghobadi kia²

Abstract

The aim of this research was to investigate of reading, and writing performance among students of SAMA primary schools in Islamic Azad University branch of khorramabad. The method of this research was descriptive survey type. As researcher investigated the factor that effect on reading and writing of students, this research was from applied kind of research. Statistical population was consisted 400 students (220 girls and 180 boys), and according Cochran formula 200 students (112 girls and 82 boys) determined and selected by relative stratified random sampling method. The research tools were; 1)diagnostic evalution test for reading and writing level, made by Abedi and 2) standard test for academic achievement, made by sheriff. The validity of first one calculated by the use of coronbach alpha (reading %85 and writing %82). Data were analyzed by K-square, U-test and multiple- regression. The result showed that the student's performance of reading and writing were in very good situation. There weren't a difference between girls and boys reading and writing performance. The major factors that were related with performance of students were: teacher satisfaction, class population, private library in home, consideration to writing words and sentences, amount of study, and at last family quantity of earnings.

Keywords: Performance; Reading Performance; Writing Performance; SAMA Schools

-
1. A graduate of the PhD in educational sciences, Department of Education Farhangian University.
  2. Master of Persian language and literature, University of birjand. (The author is responsible for). Email: adabnak93@gmail.com